

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

10. Cogitationes sunt turba illa tumultuans.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Bern. quo su-
pra.

ubique adsunt. Bern. Si à domo men-
tis, vel ad momentum domina ratio
discedit, quasi absente domina cogitatio-
num clamor, & garrula ancillarum tur-
ba, multi licet: ubi autem ratio ad men-
tem redit, vel si in castabilis, & fixa ma-
net, omnis confusio tumultuosa quiescit,
& quasi ancillæ ad instructum opus totæ
cum silentio convertuntur. Oportet er-
go, ut ratio domi maneat, ne cogitatio
vagetur, minorandæque turba cogita-
tionum.

Psal. 103.
D. Bern. de in-
ter. domo, c. 44

Cogitationes sunt penè innumere, Illic
reptilia, quorum non est numerus. Mare, cor,
reptilia, cogitationes. Bern.

Idem: Nihil est corde meo fugacius.
Est enim vagum, & instabile, & omnimo-
bili mobilius.

Cogitationes sunt turba illa
tumultuans.
PUNCTVM X.

D. Greg. 18.
Mor. 23.

Divus Gregor. Cum ad cor veritas
venit, prius ab eo cogitationum car-
naliū æstus ejicit, & post in eo virtutū
dona disponit. Unde cu invitatur Dominus
ad suscitandā filiam Principis duceretur,
dicitur: Et cum ejecta esset turba, intravit, &
tenuit manum ejus, & surrexit puella. Foras
ergo turba ejicitur, ut puella suscitetur.
quia si nō prius à secretioribus cordis ex-
pellitur importuna seculariū multitudo
curarum, anima, quæ intrinsecus jacet
morta, non resurgit: Nam dum se per
innumeras terrenorum desideriorum co-
gitationes spargit, ad considerationem
sui sese nullatenus colligit.

Matth. 9.

Psal. 143.
D. Greg. 26.
Mor. 28.

O quam magnas agebat Deo gratias
Propheta pro silentio, tumultuanti huic
turbae dicto: *Benedictus Deus, qui subdit
populum meum sub me.* Sanctis quippe vi-
ris, ait D. Gregor. populi subiguntur,
cum ab eis cogitationes stultæ dissiliant,
ut non per abrupta phantasmatum rapi-
ant, sed rationi subdita, à corde humiliter
conquiescant.

Similiter ad illa verba Job: *Qui adisi-*

A cant sibi solitudines; practicè differit de tur-
ba cogitationum, quam unusquisque lu-
xuriosus, iracundus, avarus, & superbus
intra se patitur. O populum immunda-
rum cogitationum! O turbam cogitatio-
num turbatarum! O quàm prostratam
mentem pede miseræ frequentationis
calcant! Alius juri se luxuriæ subdit, atq;
ante mentis oculos schemata turpium
cogitationum fingit, & cum effectus non
tribuitur operis, hoc crebrius agit in-
tentione cogitationis. Voluptatis perfe-
ctio quaeritur, & concussus enerviter ani-
mus hinc inde & sollicitus, & cæcatus,
occasionem nequissimæ expletionis ri-
matur. Mens itaque quasi quendam po-
pulum patitur, quæ insolenti cogitatio-
num tamulto vastatur. Alius iræ se do-
minio stravit: & quid in corde, nisi jurgia,
etiam quæ desunt, peragit? Hic sæpè
(quod etiam puncto præcedenti à D.
Greg. mutuatus dicebat Bernardus) præ-
sentes non videt, absentibus contradicit,
intra semetipsum contumelias profert, &
recipit, receptis autem durius respondet:
& cum qui obviet, nullus adsit, magnis
clamoribus rixas in corde componit.
Turbam itaque hic intrus sustinet, quem
poundus vehemens inflammata cogita-
tionis premit. Alius juri se avaritiæ tra-
dit, & fastidians propria, aliena con-
cupiscit. Hic plerumque concupita
adipisci non valens, diem quidem in
otium, noctem verò in cogitationem
versat: torper ab utili opere, quia fatiga-
tur illicita cogitatione: consilia multipli-
cat, & sinum mentis cogitationum inven-
tionibus latius expandit; pervenire ad
concupita satagit, atque ad obtinenda
hæc secretissimos causarum meatus qua-
rit. Qui mox ut in causa aliquid subtile
invenisse se aestimat, jam se obtinuisse,
quod concupierat, exultat: jam quid et-
iam ad præ rei adjungat, excogitat; atq;
ut in meliori statu debeat excoli, pertra-
ctat. Quam quia jam quasi possidet, &
quasi ad meliorem speciem adducit, mox
insidias invidentium considerat, & quid
contra se jurgii moveatur, pensat, & ex-
quirat, quid respondeat, & cum rem nul-
lam teneat, jam in defectione rei, quatu
appo-

Job. 3.

appetit, vacuus litigator elaborat: quavis enim nihil de re concupita receperit, habet tamen in corde jam fructum concupiscentiæ, laborem rixæ. Gravi itaque populo premitur, qui instigantis avaritiæ tumultu vastatur.

Alius se tyrannidi superbiæ subicit, & cor miserum, dum contra homines erigit, vitio substernit. Honorum sublimis infulas appetit, exaltari successibus exquirat, totumque, quod esse desiderat, sibi apud semetipsum in cogitationibus depingit. Jam quasi tribunali præsidet: jam sibi parere obsequia subjectorum videt: jam cæteris eminet: jam aliis mala irrogat, quæ, itrogaverit, recompenfat. Jam apud semetipsum stipatus cuneis ad publicum procedit: jam quibus obsequiis fulciatur, conspicit, qui tamen hæc cogitans solus repetit: jam alia conculcat, alia subleuat: jam de conculcatis satisfacit odiis, jam de subleuatis recipit favores. Qui igitur tot phantasmata cordi imprimat, quid aliud iste, quam somnium vigilans videt? Qui ergo tot rerum causas, quas fingit, tolerat, nimirum intrinsecus natas ex desideriis turbas portat.

Alius jam illicita refugit, sed tamen bonis mundi carere pertimescit: concessa tenere appetit: videri inter homines minor erubescit: & curat summo perè ne inops sit in domo, ne despectus in publico. Exquirat quid sibi sufficiat, quid necessitas subjectorum petat, atque ut sufficienter jura patronatus subditis expleat, patronos quærit, quibus ipse famuletur: sed dum his familiariter jungitur, eorum proculdubid causis implicatur, quibus sæpè consentit illicitis, & mala, quæ propter semetipsum non appetit, committit propter alia, quæ non derelinquit. Nam sæpè dum honorem suum in hoc mundo imminui trepidat, ea apud majores personas approbat, quæ per proprium judicium damnat. Is dum sollicitè cogitat, quid patronis debeat, quid subjectis, quid sibi augeat, quid affectibus profit, quæ sit tanta frequentia turbarum premittitur, quanta curarum importunitate laboratur.

A. Aug. O quæ turba phantasmatum! ô August. qui populi suggestionum!

Sed quid agendum ei, qui hujusmodi populos, turbasque patitur? D. Greg. ad illud Luc. 8 de cæco clamante, & magis clamante: *Jesus præceptor, miserere mei*, et si turba præpediret. Sic, sic, ait, agendum illi, cui turba cogitationum est impedimento. Pergat clamare: *Jesus præceptor, &c.* non cesser, sed clamet, &c.

B. Item in Sap. *Vicit autem turbas (cogitationum) non virtute corporis, sed verbo (Jesu) illum, qui se vexabat (Diabolum) subiecit.* Sap. 18. 12.

Digressio de Cogitationibus.

C. *Repugnandum malis cogitationibus, nec permittenda mora.*

PUNCTVM XI.

D. Iustus Hieronymus. Nequissimi hostis est illa vel prima calliditas, & ars doli plena, fatigare cogitationibus rudes animas: & novellis in proposito mentibus soler tam sordidas nonnunquam, & impias cogitationes inferere menti: ut qui tentatur (dum suum illud putat esse, quod cogitat) deteriore se per spiritum immundum proposito suo arbitretur effectum, multoque puriorem animum habuisse se credat, cum adhuc res sæculi amaret, propter quod maxime sanctarum Scripturarum studium diligendum est, illuminanda divinis eloquiis anima, & coruscante Dei verbo Diaboli repellendæ sunt tenebræ. Est autem tutissimum, atque perfectum, ut assuecat animus sollicita semper, pervigilique custodia discernere cogitationes suas, & ad primum animi motum vel probare, vel reprobare, quod cogitat: ut vel bonas cogitationes alat, vel statim extinguat malas. Hinc namque est fons boni, & origo peccati, omnisq;

D. Hier. ep. ad Demetriadem.

E.